

Wijkbenadering in de ogen van twee wethouders

Er is geen **weg terug**

Wat heeft de wijkbenadering tot nu toe opgeleverd voor mensen van een gemeente en hoe succesvol is de wijkbenadering? De KiZ-redactie legde onder meer deze vraag voor aan Ton Schroor, wethouder in Groningen, en aan Ruud Grondel, wethouder in Diemen.

Peter van Splunteren

“We willen iedereen in de gelegenheid stellen om maximaal deel te nemen aan de samenleving. Zoveel mogelijk op eigen kracht, met ondersteuning in en door het sociale netwerk. Mensen die het niet op eigen kracht redden, kunnen rekenen op onze steun. Daarbij leveren we zoveel mogelijk maatwerk in de zorg en ondersteuning voor onze inwoners. Het liefst in hun eigen leefomgeving. Waarbij we met een integrale blik kijken naar oplossingen en bij voorkeur ook het eigen netwerk van mensen, zoals familie, vrienden en burens willen inschakelen”, stelt Ton Schroor, Groningen, over de belangrijkste doelstellingen van wijkgericht werken.

“We willen dat iedereen de juiste ondersteuning krijgt, op een laagdrempelige manier. Daarbij vinden we het belangrijk dat er goede basisvoorzieningen zijn, aangevuld met specialistische voorzieningen. De basisstructuur bestaat uit een scala aan vrijwilligers en professionele organisaties die dichtbij opereren en inwoners ondersteunen en begeleiden om problemen te voorkomen. Specifieke voorzieningen worden alleen ingezet als dat nodig is. Daarbij wordt zoveel mogelijk gezocht naar maatwerk”, vult Ruud Grondel aan. Diemen kent grotestadsproblematiek maar door de dorpsomvang is het goed mogelijk kleinschalig en met korte lijnen te organiseren. Hij noemt het voorbeeld van Ouder en Kind-coaches: “We sluiten zoveel mogelijk aan bij de natuurlijke ontwikkeling en omgeving van kinderen. Dat

vraagt goede en integrale afstemming met peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, de jeugdgezondheidszorg en scholen. Ouder- en Kindcoaches bieden ondersteuning op scholen en kinderdagverblijven, zowel aan kinderen als aan ouders.”

Nieuwe verbindingen

Beide wethouders benadrukken dat de samenwerking tussen hulpverleners nu makkelijker verloopt dan voorheen en men elkaar snel weet te vinden in de wijk. Hierdoor is het mogelijk eerder in te grijpen en als nodig ook specialistische hulp in te schakelen. Schroor: “Een deel van de inwoners die hulp nodig heeft, zoekt die niet buiten de eigen wijk. Soms vanwege praktische (‘er niet kunnen komen’) of financiële redenen, bijvoorbeeld de eigen bijdrage of vervoerskosten. Hen kunnen we nu dicht in de buurt, in hun eigen wijk bedienen. Daarnaast ontstaan er nieuwe waardevolle verbindingen tussen huisartsen, scholen, wijkteams en initiatieven in de samenleving. Dat kan doordat we dichtbij zijn en werken met vaste aanspreekpunten. De lijnen zijn korter, en omdat het kleinschaliger is georganiseerd is er meer overzicht en actievere samenwerking.”

Grondel: “Inwoners komen meer aan zet en worden daarbij ondersteund. Het oplossende vermogen blijkt groot, de leefbaarheid neemt toe en de problematiek af. Daarnaast lukt het steeds beter om kleine problemen snel op te lossen. Er zijn minder doorverwijzingen en dat is te danken aan vroegtijdig signaleren en de inzet van ‘OK coaches’ en andere ambulante hulpverleners. We constateren ook dat de laagdrempeligheid en toegankelijkheid van voorzieningen is toegenomen. Dit is te danken aan het netwerk en de verdeling van verantwoordelijkheden. Professionals kunnen elkaar sneller vinden, ze kennen elkaar beter en kunnen snel(ler) ingrijpen bij specifieke hulp.”

Ton Schroor, wethouder in Groningen

Ruud Grondel, wethouder in Diemen.

Organisatiebelang

In Groningen ziet men dat de verbinding tussen welzijnswerk en vrijwilligerswerk aan de ene kant en professionele hulp aan de andere kant lastig is. Dat komt met name door cultuurverschillen en een ander verantwoordelijkheidsbesef voor de cliënt. Men heeft dit probleem gesignaleerd en werkt daaraan met de inzet van praktijkbegeleiders. Beide wethouders merken bij de samenwerking dat er soms een spanning zit tussen een generalistische en een specialistische werkwijze. Maar die spanning moet ook niet overdreven worden. Het belang van de cliënt moet voorop staan, niet dat van de organisatie. Wijkgerichte benadering kan ervoor zorgen dat het organisatiebelang vermindert. Ze zoeken de oplossing in het aangaan van de dialoog tussen de hulpverleners over de verschillende beelden en verantwoordelijkheden. Dialoog maakt de weg open voor meer begrip voor elkaars standpunten. Soms helpt het om iemand in te schakelen om dat proces te begeleiden.

Crisisgevallen

Wethouder Schroor: "Wij investeren in Groningen in de wijkteams met praktijkbegeleiders, gedragswetenschappers, wij bieden een scholingsprogramma en we ontwikkelen een eigen professioneel kader binnen onze wijkteams. Ook gaan we kenniskringen/ ontwikkeltafels met de zorgaanbieders organiseren. De gemeente ontwikkelt samen met partijen een goede wijkgerichte infrastructuur. We zijn niet alleen opdrachtgever, maar zelf ook partij."

Wethouder Grondel: "We hebben in Diemen geïnvesteerd in een zogenoemd Brede Hoed Team. Daarin werken hulpverleners samen om

mensen met ingewikkelde problemen snel hulp te bieden. Dat loopt goed. We onderzoeken nu of en in welke mate een light versie zou kunnen bijdragen in het effectief oplossen van enkelvoudige problematiek. We constateren dat het aantal crises toeneemt. Duiding daarvan is lastig. We hebben onszelf de opdracht gesteld preventiever/ambulanter te werken. Onduidelijk is in welke mate de reflex optreedt dat de casuïstiek te lang dichtbij gehouden wordt. Een vergelijkbare vraag is: zien we nu meer omdat zaken laagdrempelig worden opgepakt, of zijn we aan het problematiseren?"

Belangrijkste les voor de gemeente Groningen tot nu toe is dat het tijd kost om een goede structuur neer te zetten, maar wachten totdat de structuur helemaal uitgedacht is, is zonde van de tijd. De adviezen uit Groningen op een rij: Ga aan de slag en werk met korte verbetercycli. Investeer in de scholing van de medewerkers in het brede gedachtegoed van het integrale, preventieve wijkgerichte werken.

De belangrijkste les uit Diemen is dat er geïnvesteerd moet worden in informele netwerken en integraal werken. Dat is continu nodig. Verder is van groot belang de cliënt in een vroeg stadium te bereiken en de behoefte aan steun/hulp te inventariseren en daarin de 'vraag achter de vraag' te ontdekken. Maar lang niet alles is eenvoudig op te lossen. "We zijn in ieder geval nog vol in ontwikkeling en voeren voortdurend verbeteringen door. Leren, aanpassen en door ontwikkelen. Dat is wat we doen."

Informatie over de auteur

Peter van Splunteren is zelfstandig adviseur en redacteur KiZ.